

KRONIKA OBCE HNĚVOTÍN
1992

Sepsala
Jindřiška Flášarová

Tento rok nebude pravděpodobně v budoucnosti pokládán za šťastný. Prolíná jím dohadování kolem kompetencí Slovenska a končí rozdělením Československa na dva suverénní státy. Nepomohlo ani volání po referendu, návrh prezidenta Václava Havla neuspěl a on věren tomu, co řekl, že nebude prezidentem, aby přihlížel rozpadu federace, ze své funkce odstoupil. K závažnému rozhodnutí o rozpadu federace došlo uprostřed roku. Již v srpnu byla na Slovensku slavnostně odhlasována slovenská ústava a s velkou pompou a slávou podepsána před televizními kamerami panem Gašparovičem a panem Mečiarom. Česká ústava byla narychlo podepsána koncem roku. 31. prosince přestala existovat Československá federativní republika a na její místo byly vytvořeny dva nástupnické státy Česká republika a Slovenská republika. Jsme spokojeni?!

I volby, které proběhly 5. června, k tomuto rozdělení přispěly. V České federativní republice zvítězila Občanská demokratická strana pod vedením pana Klause, a ještě větším vítězstvím se chlubilo ve Slovenské federativní republice Hnutí za demokratické Slovensko pod vedením pana Mečiara. A protože programy těchto vítězných stran byly diametrálně odlišné bylo prakticky rozhodnuto.

Jak vypadaly volby u nás? V obci bylo podle volební listiny 746 voličů, volilo 731, což je 97,99 %. Podle počtu voličů jsme tvořili jeden volební okrsek s jednou volební komisí.

Za ODS do komise Kamarád Václav, Olomouc
 náhradník Havran Jiří, Olomouc

Za KDU-ČSL Doležal Alois, Hněvotín
 náhradník Studený Josef, Hněvotín

Ostatní členy do počtu jmenoval pan starosta Bernát.

Dadáková Miroslava	Sleha Jaromír
Filip Bedřich	Šulcová Jana
MVDr. Mlčoch Vladimír	Stoličková Vlasta
Nevrlá Jitka	Žák Vladimír

Losem byl zvolen předsedou pan Vladimír žák, místopředsedou pan Josef Studený. Zapisovatelem jmenoval pan starosta pana Doležala. Volební místnost byla opět v kulturním domě v hale, neboť sál je ještě stále v rekonstrukci. Kandidátky byly občanům doručeny včas.

Výsledky voleb v obci:

Č. kand.	Název strany nebo hnutí
1.	Občanská demokratická strana
3.	Československá sociální demokracie
4.	Hnutí za samosprávnou demokracii – společnost pro Moravu a Slezsko
5.	Hnutí důchodců za sociální jistoty
9.	Strana práce a jistoty
10.	Národně socialistická strana, Československá strana nár. socialistická
13.	Demokraté 92 za společný stát
14.	Strana republikánská a národně demokratické jednoty
17.	Křesťansko-demokratická unie – Československá strana lidová
19.	Strana podnikatelů, živnostníků a rolníků
21.	Hnutí za sociální spravedlnost
22.	Liberálně sociální unie
24.	Občanské hnutí
28.	Sdružení pro republiku – Československá strana republikánská
31.	Klub angažovaných nestraníků
33.	Levý blok – Komunistická strana Čech a Moravy a Demokratická strana Československé federativní republiky
38.	Strana přátel piva
41.	Nezávislá iniciativa
42.	Občanská demokratická strana a Křesťansko-demokratická strana

Tabulka voleb v obci

Č. kand.	Sněmovna lidu			Sněmovna národů			Česká nár. rada		
	hl.	%	poř.	hl.	%	poř.	hl.	%	poř.
1.	16	2,4	8	21	8,1	9	29	4,3	8
3.	21	3,1	5	26	3,9	7	15	2,4	12
4.	75	11,2	3	97	14,5	2	117	17,5	2
5.	19	2,8	6	24	3,6	10	30	4,5	7
9.	2	0,3	16	-	-	-	-	-	-
10.	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13.	2	0,3	17	4	0,6	16	-	-	-
14.	2	0,3	18	1	0,1	17	3	0,4	16
17.	17	2,5	7	27	4,0	6	38	5,7	5
19.	15	2,2	10	21	3,1	11	38	5,7	6
21.	4	0,6	14	5	0,7	15	7	1,5	15
22.	30	4,5	4	37	5,5	5	39	5,8	4
24.	12	1,8	12	59	8,8	4	23	3,4	9
28.	16	2,4	9	24	3,6	8	22	3,3	10
31.	3	0,4	15	13	1,9	12	16	2,4	11
33.	93	23,9	2	94	14,0	3	90	13,4	3
38.	15	2,2	11	8	1,2	14	10	1,5	14
41.	7	1,5	13	12	1,8	13	10	1,5	15
42.	316	47,2	1	195	29,1	1	178	26,6	1

Volební hlasy celkem:

	platné	neplatné
Sněmovna národů	723	8
Sněmovna lidu	723	8
Česká národní rada	722	10
Celkem	2 166	26

Ani mezinárodní situace v Evropě nesvádí k optimismu. Na jihu probíhaly boje občanské války v bývalé Jugoslávii. Naši občané vypomáhají finančně i oblečením obětem této nesmyslné války, která trvá od prosince minulého roku. Příčinou těchto krutých bojů bylo vyhlášení samostatnosti Slovinska a Chorvatska. V duchu jsme byli vděční, že u nás změny ve vládě v 89 roce, změny v ekonomice a posléze i rozdělení republiky proběhly v klidu. Ze všech zemí východního bloku je u nás nejklidněji a zatím jsme si vedli i nejúspěšněji. Mažeme to považovat po rozpadu bývalého Sovětského svazu na Svaz nezávislých států za velký úspěch. Neklid, který v této části světa vypukl, nenechává nejen mnohé politiky v klidu spát.

Celým státem i naší obcí probíhala diskuse kolem přípravy smlouvy se Spolkovou republikou Německo a tato diskuse ani po podepsání nekončí. Co se lidem nelíbí? Nelíbí se jim, že náš pan prezident Havel při návštěvě Německa se jako první omluvil za provedený odsun Němců od nás po skončení druhé světové války, vyvolané německými fašisty. O krutosti v této válce byly napsány stovky, ba tisíce knih. Německý prezident, pan Weinsecker se poté omluvil za vyvolání války a krutosti v ní páchané na našem lidu. Ve své většině občané s omluvou pana prezidenta Havla vůbec nesouhlasí, a dokonce ne jako první. Proto po podepsání smlouvy, ve které je obsažena tato omluva úvodem, zůstává v lidech roztrpčenost, která se projevila na konci roku poklesem obliby pana prezidenta. K tomuto poklesu přispělo i vzdání se funkce.

Když rok končí, nemáme prezidenta a 74 letech existence republiky, její trvání končí. Bude to k dobrému?

Počasí

První měsíce tohoto roku šetřily sněhem, kterého u nás bylo pomálu, jaro šetřilo vláhou a v létě zase nešetřilo slunečním svitem a sálajícím vedrem. Bylo sucho, velký ubytek vody v celém státě se projevil v našich studnách také, což nejvíce pocítila část Válek a U Floriánka, kde je řadová zástavba. Do těchto míst byla přistavována cisterna s vodou. Ne polích schla kukuřice, ani obilí tato vedra nesevěčila. Chmel a řepa mají menší výnosy.

V září se konečně objevily první mráčky a spustil se déšť. Oči vodařů se začaly vyjasňovat i v říjnu, kdy i u nás byly deště vydatnější a napomohly aspoň zčásti naplnit přehrady, kde místy zůstalo jen 20 % obsahu.

První sněhový poprašek se objevil 14. listopadu, ale neměl dlouhé trvání. Prosincový sníh nás naplnil nadějí, že budou bílé Vánoce, ale počasí opět našim představám nepřálo. Místo sněhu se koncem prosince objevila silná jinovatka, ale sníh nikoliv.

Letní období tohoto roku bylo teplotně abnormální. V pražském Klementinu, kde provádějí meteorologická měření od roku 1775 naměřili 8. srpna v Polabí /u nás nebyl velký rozdíl/ 37,2 st. Celsia, což je podle nich rekordní číslo. Tato teplota nebyla naměřena ani v roce 1947, kdy zde naměřili 33,2 st. Celsia a byl to suchý rok. Dosud nejvyšší teplota byla naměřena v roce 1873 a to 9. srpna 35 st. Celsia.

Tropická vedra tohoto roku přesahovala únosnou míru pro nás, kteří jsme zvyklí na jiné klima.

Obecní úřad

V tomto roce došlo ke změnám ve vedení obce. V březnu se vzdal svého poslaneckého mandátu bez udání důvodu bývalý předseda MNV pan Milan Blechta. Dále požádal o zproštění ze zdravotních důvodů pan Alois Doležal, místopředseda.

Za pana Milana Blechtu podle výsledků voleb měl zasednout do obecní rady pan Václav Šulc, který se zřekl mandátu pro velké pracovní vytížení – změnil od voleb zaměstnání. Mandát pak přijala paní Jindřiška Flášarová, učitelka v důchodu.

Za pana Doležala nastoupil pan František Dorazil, který složil do rukou pana starosty slib v květnu a paní Flášarová, která v té době dlela v cizině, v další schůzi.

V srpnu byla do funkce místostarosty zvolena paní Ivana Mířková, učitelka, t.č. na mateřské dovolené. Došlo ke změnám v komisích – v únoru byl odvolán z předsednictví kontrolní komise pan Albrecht a pověřen byl pan Doležal. Po jeho odchodu zastává tuto funkci paní Flášarová. Předsednictví komise pro výstavbu a údržbu se ujal pan Jan Vlček. Ani sociální a zdravotní komise pod vedením pana Ženožičky nevyvíjela potřebnou činnost, a proto pan starosta tuto funkci předal paní Jaroslavě Mikšíkové, která ji v minulých letech dělala výborně. Paní Mikšíková doplnila členy komise o paní Janu Mrkusovou. Pana Radoslava Bajgara pověřil pan starosta řízením dočasné komise pro výběr zadávacího řízení na výstavbu ČOV pro vodní hospodářství.

Obecní úřad řeší podobné problémy, jako v jiných obcích. Je to otázka kanalizace, dostatek dobré pitné vody, oprava silnice, odpad, zavedení vodoměrů a různé drobné stížnosti. Největším problémem obce mimo vody zůstává již po mnoho let skládka odpadu v prostoru Skaly. Okolí této skládky, která je nyní uzavřená a otevřená jen po určitou dobu – odpad přijímán jen za finanční úhradu

– je přímo ostudné. Černé skládky se objevují na nejnemožnějších místech. Ekologické organizace nutí obecní zastupitelstvo k úklidu těchto míst. Jak zabránit těmto černým skládkám? Obecní úřad by potřeboval hlídače v okolí skládky, ale jeden by nestačil a na více nejsou finanční prostředky. Jako nouzové řešení přijal pan starosta nabídku pana Gece a slíbil mu odměnu za každého „černého skládkaře“. Osvědčí se to? Snad, pan Gec bydlí v blízkosti skládky.

Další problém je s odvozem popelnic. Jejich odvoz několikanásobně podražil. Některé domácnosti proto vypověděly odvoz a co s odpadem dělají, zůstalo velkou otázkou.

Pan starosta s Technickými službami projednal v zimě odvoz každý týden a od jara do podzimu každých 14 dní. Na zastupitelstvu bylo dále dohodnuto, že pokud to nebude někomu stačit, má možnost zakoupit si další popelnici a tím se to vyrovná. Efekt by zůstal stejný, kdo by měl jen jednu popelnici, platil by poloviční sumu, se dvěma jako za odvoz každý týden. Uvažovalo se i o kontejnerech na tříděný odpad jako v jiných obcích – ale pokusně nelze zavést a pro celou obec nejsou peníze. Pro získání finanční částky jsme vstoupili do sporu s firmou EDOTT za účelem odstoupení od smlouvy pro nesplnění podmínky umístění sídla v Hněvotíně. Mezitím firma EDOTT již budovu prodala. Prodala za mnohem vyšší cenu, než od obce koupila. Když obec spor vyhraje, peníze jí připadnou. Jedná se o statisícovou částku, kterou bychom okamžitě věděli, kam dát.

Obec v minulých letech vlastnila 6 ha lesa, které převzal stát. V současné době obecní zastupitelstvo ústy pana starosty požádalo o vrácení. Zároveň s tím také žádalo státní lesy o odborný dozor.

Pomalou, ale přece jen se budují v hlavních ulicích obce chodníky, čímž získala obec na vzhledu hlavně u křižovatky u Jednoty. Úprava silnic po plynofikaci ještě není dokončena na Malém a Velkém Klupoři.

Dosti dlouhou dobu nefungovala čistírna. Důvod byl prostý – nebylo kam oblečení vozit. Nově vybudovaná moderní čistírna v Olomouci byla v rámci privatizace odprodána a její majitel budovu využije pro jiné účely. Nakonec se tato situace v obci řešila posláním oblečení až do Vyškova, což je podstatně dál. Nyní tedy stojí např. vyčištění kabátu 48 Kč, a to ještě na zákazníka doplácí obecní úřad – mzdy, el. energie.

Aby se zamezilo plýtvání vodou a každý zodpovídal za svůj vlastní odběr, doporučilo zastupitelstvo občanům pořízení vodoměru. Placení vodného bude upraveno takto – kdo bude mít vodoměr, bude platit jen to, co bude natočeno na něm, na ostatní se rozpočte zbylá částka. V příštím roce, kdo ještě nebude vodoměr mít, bude budován společně.

V rámci privatizace zdravotnictví – paní MUDr. Hejtmánková, současná obvodní lékař, má o naši ordinaci zájem. Hlasy proti, které se občas ozývaly na schůzích občanů nemají velkou váhu, protože na těchto schůzích je lidí velmi málo a jenom konkrétní stížnosti se dají řešit, nikoli všeobecné řeči.

Přehled hospodaření Obecního úřadu v Hněvotíně k 31. prosinci 1992

Příjmy:

druh příjmu	rozpočet	plnění	nedoplatky	přeplatky
domovní daň	44 000	45 091	173	11
správní poplatek	1 000	81 160	-	-
poplatek ze psů	5 000	6 860	-	-
vodné a stočné	53 000	50 677,80	145,20	-
prodej pozemků	-	309	-	-
pronájem pozemků	1 000	546	-	-
stravné ŠJ	296 000	291 457,20	1 206,90	330
nájemné	103 000	135 578,20	25 574,20	1 319,60
pronájem hrobů	3 000	3 300	-	-
pokuty	-	400	-	-
úrok u KB	-	1 481,62	-	-
daň z příjmů obyvatel	34 000	276 793	-	-
zemědělská daň	88 000	102 732	-	-
dislokační poplatek	12 000	20 592	-	-
poplatky z alkoholu	16 000	27 930	-	-
poplatky z místa	-	275	-	-
mandlovna a čistírna	25 000	22 400	850	-
skládka, popel	-	42 980	180	-
náhodné příjmy	-	15 809,06	-	-
příjmy z prodejny EDOTT	-	320 000	-	-
globální dotace	2 105 000	1 796 000	-	-
dotace na mzdy	-	7 170	-	-
dotace na teplo	-	2 360	-	-
dotace na volby	-	7 634	-	-
dotace na sociální věci	-	20 000	-	-
OÚ – rezervy	-	51 000	-	-
celkem:	2 786 000	3 594 002,96	28 129,30	1 660,60
mimořádná dotace:	88 164	-	-	-
celkem:	2 874 164 Kč			

Výdaje:

druh vydání	původní rozpočet	posílení rozpočtu	konečný rozpočet	čerpaní k 31.12.92
vodní hospodářství	180 000	-	180 000	423 154,39
doprava	155 000	51 000	206 000	74 151,20
mateřská škola	46 000	-	46 000	95 368,74
základní škola	370 000	-	370 000	261 285,03
školní jídelna	400 000	-	400 000	436 179,24
kultura	364 000	-	364 000	528 852,37
požární ochrana	28 000	-	28 000	21 597,78
aktiv pro občanské záležitosti	1 000	-	1 000	3 085,80
vnitřní správa	220 000	14 804	234 804	250 504,56
místní hospodářství – bytový majetek	254 000	2 360	256 360	230 644,10
MH – prostranství veřejného osvětl.	96 000	-	96 000	63 023,58
MH – mandlovna a čistírna	25 000	-	25 000	39 460,87
sociální	47 000	20 000	67 000	66 399
volby	-	-	-	7 633,04
plynifikace obce	600 000	-	600 000	600 000
příspěvek na činnost FC Hněvotín	-	-	-	10 000
celkem	2 786 000	88 164	2 874 164	3 111 339,70

Bylo vydáno o 137 175,70 Kč proti původnímu konečnému rozpočtu.

Konečný zůstatek na účtu u Komerční banky k 31. prosinci 1992

482 663,26 Kč

Obyvatelstvo

V naší obci se narodilo 18 dětí, z toho je 10 chlapců. Na vítání občánků so svazku obce bylo pozváno 6 dětí 16. května a 17. října 12 dětí. V květnu se 2 děti nedostavily, na podzim byly všechny. Děti narozené v říjnu a později budou vítány až v příštím roce.

V letošním roce odešlo na věčnost 8 žen a 6 mužů vesměs starších 69 let. Zemřela i nejstarší občanka obce, paní Marie Bokůvková, která krátce před svým skonem oslavila své sté výročí na obci. O jejích oslavách se zmiňuji později.

Mezi zemřelými je pan Lubomír Kvarda, který skonal ve věku 35 let při karambolu autobusu v Jugoslávii. Mezi mladší patří také paní Jindřiška Kameníčková, která zesnula po dlouhotrvajících nemocech ve věku 55 let.

V tomto roce se rozhodlo vstoupit ve svazek manželský 16 snoubenců a jen jeden z těchto sňatků byl uzavřen mimo olomouckou radnici, a to na zámku v Náměšti na Hané. I v letošním roce došlo u 4 manželských párů k rozvodu, což je jedna čtvrtina z uzavíraných manželství. V mnoha případech se žení a vdávají skoro ještě děti, není tedy divu, že se jejich spojení rozpadají.

Na obecním úřadě se z obce odhlásilo 16 občanů – 10 žen a 6 mužů – a přihlásilo se 32: 14 žen a 18 mužů. Do obce tedy přibylo 20 lidí.

Paní Emílie Tenglerová a pan Vladimír Tengler oslavili v dobrém zdravotním stavu a optimistické pohodě na obecním úřadě svou zlatou svatbu. Slavnostní projev pana starosty Bernáta vyslechli přítomní hosté s dojetím. Pak vystoupili naši žáci s pěkným vystoupením a po gratulacích organizací a hostů i příbuzných se všichni odebrali do jídelny družstva. Zde dlouho do noci zněla hudba a písňe mládí našich oslavenců.

Téhož dne, 16. května, oslavila své sté narozeniny paní Marie Bokůvková. Protože její syn nebyl schopen pro ni uspořádat důstojnou oslavu, ujala se toho SPOZ a připravila nejen dárek a průběh oslavy ve slavnostní obřadní síni, ale i malé pohoštění ve vedlejších prostorách. Podařilo se pozvat jejího bývalého vedoucího z Výzkumného a šlechtitelského podniku v Holici, kde pracovala do svých 73 let jako vynikající a pečlivá pracovnice.

Mezi gratulanty byl i pan PhDr. Zdeněk Libíček, ředitel Okresní správy sociálního zabezpečení v zastoupení pana ministra Ing. Milana Horálka (ministra práce a sociálních věcí), který mimo gratulace přivezl dekret o zvýšení důchodu. Toto zvýšení paní Bokůvková neužila, protože krátce po oslavách v nemocnici zemřela.

Po slavnostním uvítání vystoupily děti ze školy a proslovem pana starosty Bernáta i odevzdáním dárků od obce, SPOZ, ČSŽ a ČSČK byla slavnostní část ukončena. Hosté byli pozváni k posezení s oslavenkyní. Její syn tu vzpomenu na dobu dávno uplynulou – manžel paní Bokůvkové zemřel v koncentračním táboře Esterwegen na hranicích Německa a Holandska. O hospodářství – 17 ha a 28 arů – se pak musela starat sama oslavenkyně. Pracovali u ní vězni, kterým přála s jídlem. Nad jejím statkem byl za Německa stanoven dohled. Při združstevňování přišla o majetek, a proto šla do zaměstnání v Holici. Sama je Češka, manžel byl Němec. Jeho internování nebylo z politických důvodů.

Paní Bokůvková se narodila za Rakouska – Uherska, jako mladá dívka prožila 1. světovou válku a pak 20 let nově vzniklé Československé republiky. V jejích 46 letech podstatně ničivější válka vyvolaná fašistickým Německem a když skončila, bylo jí 52 let. I teď se k ní osud otočil zády, začalo združstevňování a přišla o majetek. Poslední léta života strávila v Domě pečovatelské služby a poslední měsíce se o ni starala paní Čeplová. Vůči sestřím byla nedůvěřivá a vzhledem k tomu, že neslyšela a špatně vnímala, byla ochotna komunikovat jen se známým člověkem, a to byla právě paní Čeplová. Díky jí se paní Bokůvková dožila tak vysokého věku.

Péči o ni měla paní MUDr. Hejtmánková.

V této kapitole bych se ráda také zmínila o dobré práci komise pro zdravotnictví a sociální věci pod vedením paní Jaroslavy Mikšíkové. Stará se o přestárlé občany, sleduje výši důchodů, bydlení a pokud je nutno, stará se i o umístění v Domě pečovatelské služby. Při malých důchodech doporučuje příspěvky. Jednorázový peněžitý příspěvek dostalo 31 občanů – celkem 32 000 Kčs – jednorázovou věcnou pomoc – tentokrát povlečení s prostěradlem – 17 důchodců za 11 420 Kčs. Na stravování se přispívá 15 důchodcům částkou 22 179 Kčs. Příspěvek na individuální dopravu činil 800 Kčs.

Počet sociálně potřebných je v obci 18.

Nejmenší důchod je 1 980 Kčs.

Hranice příspěvku je do výše 2 100 Kčs.

Zemědělské družstvo

Stále ještě probíhá transformace družstva. V květnu na I. valné hromadě oprávněných osob – to jsou všichni, co mají v ZD pozemky nebo vnosi /majetkový podíl při vstupu do Jednotného zemědělského družstva/ - byla zvolena transformační rada, která měla za úkol připravit transformaci družstva.

Transformační rada po jednáních navrhla II. valné hromadě v listopadu, aby ZD Hněvotín zůstalo i nadále jako družstvo vlastníků. To znamená, že současní členové družstva by zůstali nadále členy tohoto družstva vlastníků, pokud měli majetkový vklad do družstva ve výši 50 000 Kčs a pochopitelně i větší. Těchto vlastníků je 142 a ostatní po zápise do obchodního rejstříku, pokud pro ně bude práce, budou zaměstnanci družstva. Oprávněných osob je celkem 482, z toho je 251 bývalých členů ZD. Z tohoto čísla je 141 současných členů a zbytek – 234 – jsou zaměstnanci, kteří mají pozemky nebo vnos, ale nejsou členy družstva. Jsou to vlastně zcela cizí lidé. Tedy dnešní počet zaměstnanců družstva je asi 110 osob, z toho 65 trvale činných a zbytek jsou důchodci, kteří nesplňují podmínku majetkového vkladu 50 000 Kčs.

Členská schůze tohoto družstva proběhla 3. prosince a bylo zde zvoleno nové předsednictvo. Novým předsedou družstva byl zvolen pan Josef Dofek z Topolan.

Členy předsednictva jsou: Mazalová Marta /místopředsedkyně/ – Topolany

Kočí Anna – Hněvotín

Macounová Zdena – Hněvotín

Vilímcová Jiřina – Topolany

Obšnajdr Josef – Hněvotín

Studený Josef – Hněvotín

Křížek Josef – Hněvotín

Urbášek Rostislav – Hněvotín

Revizní komise: Milková Božena – Hněvotín
 Ondrýsek Josef – Topolany
 Provazová Božena – Olomouc

Současné družstvo bude mít tyto povinnosti k vlastníkům:

- úhrada zemědělské daně z pozemku
- nájemné z půdy ve výši 1 000 Kčs za 1 ha
- dividenda z ostatního majetku nad 50 000 Kčs u členů činí 1 % z majetkových podílů

V letošním roce již družstvo platilo nájem z pozemků, který dělal zhruba půl milionu. Přesto mělo družstvo zisk 508 687 Kčs. Vzhledem k tomu, že za tento rok naše zemědělství vykázalo ztrátu přes 11 miliard Kčs v celém státě, je tento zisk úspěchem.

Tento zisk mohl být mnohem vyšší, ale náklady se stále zvyšují – cena nafty, strojů a jiné – zatímco ceny zemědělských výrobků jsou stejné, s tendencí snižování. Družstevníci jsou přesvědčení, že zemědělská politika našeho ministra zemědělství pana Luxe dovádí naše zemědělství ke krachu. Je snad cílem potraviny dovážet a nikoliv vyrábět?

Kuchyně družstva se snaží vyvářením knedlíků pro restaurace snížit ztráty na úbytku obědů. Pro srovnání – v roce 1991 109 596 obědů, letos jen 53 675 obědů, což není ani polovina. Hodnota potravin na jeden oběd činí 12,18 Kčs, celkový náklad je 19,50 Kčs. Není pak co se divit, že oběd stojí 20,50 Kčs. A to je hodně peněz.

Družstvo se nevěnuje pouze zemědělské výrobě. Funguje tu sušárství, stolaři a zedníci, ubytovna, Minolta – pronájem, hromosvodáři. Porovnání jejich zisku s loňským rokem:

	1992	1991
sušárství	- 77 000 Kčs	- 191 000 Kčs
stolaři a zedníci	- 56 000	+ 568 000
kuchyň a ubytovna	- 299 000	- 343 000
Minolta – pronájem	+ 26 000	+ 147 000
hromosvodáři	+ 161 000	+ 404 000

Od 1. ledna 1993 bude zrušeno středisko hromosvodářů. Pokud se týká střediska sušárství, bylo usušeno a prodáno 1 681 q sušených řízků za 329 Kčs za 1 q a úsušků vojtěškových v ceně 295 Kčs. Tímto prodejem byla snížena ztráta střediska. Kuchyni díky výrobě knedlíků se podařilo ztráty snížit o více jak 50 000 Kčs. Stavební středisko provádělo letos pouze drobnou údržbu a rekonstrukci porodny prasnic.

Úspěchem bylo 58,6 % pšenice prodaná jako potravinářská a ječmen celá produkce jako sladovnický.

Po prostudování rozboru hospodářství družstva bylo důležité, že celkové náklady se snižují, což je prvořadým úkolem nejen v zemědělství.

V naší obci je již jen jedna výrobna a to Keramo, o kterém jsem psala v minulých letech. V letošním roce nedošlo ke změnám. Pan Horák se snaží navazovat styky s cizinou – Itálie, Francie – a tam své výrobky také uplatnit. V tomto roce byly učiněny první kroky.

Mateřská škola

V minulém roce začátkem září byla odvolána z funkce ředitelky paní Jarmila Dostálová podle zákona ČNR 564/90 o státní správě a samosprávě ve školství a pověřena řízením školy do doby jmenování nové ředitelky na základě konkursního řízení.

1. listopadu v loňském roce nikdo konkurzem neprošel. Čekalo se na další konkurz, který byl uskutečněn letos 24. dubna a do něho se přihlásila paní Pavlína Lepařová /bytem také v Hněvotíně/, učitelka MŠ ve Slatinicích a paní Jarmila Dostálová. Za obec byl tentokrát konkurzu přítomen pan starosta Bernát. Tímto konkurzním řízením úspěšně prošla původní ředitelka paní Dostálová.

Změny ve výchově v MŠ probíhají již dalším rokem i v naší školce. Za základ výchovy dětí předškolního věku je považována hra. Striktně je dodržován pouze čas jídla a vycházek, jinak učitelky respektují u dětí jejich individualitu a rozvíjejí ty stránky jejich osobnosti, které jsou kladné a zároveň potlačují stránky negativní. Funkce dnešní MŠ spočívá v profesionálním pedagogickém působení na dítě a sledovat jeho dobrý rozvoj.

V obsazení školy pedagogickými pracovníky a pomocnými silami nedošlo k žádné změně. Výhledově ubývá dětí, které se hlásí do školky. Je to následek současného trendu, kdy maminky zůstávají doma s dětmi, že se jim nevyplatí pracovat za malý plat a draze platit školku, nebo jsou nezaměstnané. Objevují se i tak zdatní tatínci, kteří vydělávají tolik, že maminka nemusí od dětí do práce. Poplatek ve školce při stálém zvyšování cen není zanedbatelný.

Základní škola

Otázky, které jsou v popředí celostátního zájmu ve školství, jsou prvořadě i v naší základní škole. Tou první je transformace výchovně vzdělávací soustavy a druhou pak společenské uznání pedagogické práce, odměňování pedagogických a dalších školských pracovníků. Každá vláda by měla vysoko hodnotit pedagogickou práci, protože učitelé vzdělávají a vychovávají budoucí generace. Pouze vzdělaný národ je jistotou pokroku a úspěchu každého státu a národa. Jakou chybou bylo znevážení práce učitelů je stále vidět na výsledcích uplynulého období v socialismu.

Do diskuse k přeměnám školství – po kolikáté již jen v tomto století? – vstoupilo se svým projektem několik předkladatelů. Reakce pedagogické veřejnosti byla zveřejňována na stránkách Učitelských novin i jiných periodik, byly posílány připomínky i podněty ministerstvu školství, které tuto veřejnou diskusi vyhlásilo. Škoda jen, že nebylo provedeno vyhodnocení. Ministr Vopěnka pak informoval poslance na zasedání České národní rady o tom, že vláda vzala na vědomí jeho projekt 1. krok a pověřila ministerstvo vypracováním nového školského zákona do konce tohoto roku. Tak zatím se učilo povětšinou se starými učebnicemi, jen s obrysovou osnovou, snad pod heslem pro učitele „Ukaž, co umíš“. Stále se diskutuje o alternativním školství, což laicky vysvětleno znamená neprostou volnost pro žáky. Je stále otázkou, jak se s tím ministerstvo školství vypořádá v novém školském zákoně.

K 1. květnu konečně přestal platit starý školský platový řád, který řadil učitele se svými platy někam na konec přehledu platů různých profesí. Nový platový řád platí nejen pro školské pracovníky, ale řídí se jím zaměstnanci i jiných profesí podle vzdělání a délky praxe. Pedagogičtí pracovníci jsou postaveni na úroveň jiným vysokoškolsky vzdělaným pracovníkům. Protože platy jsou

podstatně vyšší, byly odbourány zbytečné přesčasové hodiny pro nedostatek financí a proplácení se jen v nutných případech.

Již v tomto roce o přeložení učitelů rozhoduje ředitel školy a nikoliv inspektor.

Od úmrtí našeho pana ředitele Čuky stále ještě není na naší škole ustanoven konkurzem ředitel. Zastupuje ho bývalá zástupkyně paní Alena Večeřová a čeká se na další konkurz. Nebyl letos vyhlášen.

1. června ukončila svůj pracovní poměr odchodem do důchodu dlouholetá školnice paní Jaroslava Maršálková. Za všechny pracovníky školy jí za velmi dobrou práci, ochotu, přátelské jednání a pěkný vztah k dětem poděkovala paní Večeřová ve své funkci zastupujícího ředitele. Do starobního důchodu odešla i paní učitelka Marie Žváčková, která na zdejší škole léta působila. Vedení školy i výbor Českomoravského odborového svazu ocenily její dlouholetou pedagogickou práci, příkladný vztah k dětem a přátelský postoj k ostatním členům kolektivu. 30. června se rozloučila a již v září zde opět nastoupila krátce za onemocnělou učitelku. Za ni přišla paní Zdena Novotná. Úlohu školníka na sebe vzal pan Vítězslav Polák, u něhož je stejná výhoda, jako u paní Maršálkové – bydlí v blízkosti školy, vlastně naproti. K jiným personálním změnám nedošlo.

V budově školy byla prováděny nutné opravy a údržba – malování chodeb, oprava oplocení hlavní budovy, malování tříd v budově čp. 101. Velkým pokrokem je zainstalování barevné televize a videa v obou budovách. Za sběr léčivých bylin byla doplněna opět žákovská knihovna a koupeny odměny pro žáky. Ke zvýšení peněžního efektu přispěl i obnovený sběr papíru.

V životě školy se odrážely všechny vnější okolnosti spojené s vývojem v naší zemi. Učitelé na ně reagovali jak přímo ve výuce, tak i v různých mimoškolních aktivitách. Zaznamenání si zaslouží finanční sbírka pedagogů a žáků na pomoc Chorvatsku.

Na škole jako každý rok probíhaly různé soutěže, děti se zúčastňovaly soutěží okrskových i okresních a jejich umístění bývala často v první desítce. Jméno naší školy není v okresním měřítku neznámé, ale právě naopak svou aktivitou známé.

Soukromá střední průmyslová škola stavební

Tohoto roku vznikla od 1. září v naší obci nová škola, a to soukromá střední průmyslová škola stavební. Ve svých 56 letech se stal pan Ing. Josef Klementa vlastníkem a ředitelem této školy. Má 2 roky praxe v provozu, jinak pracoval ve školství. 1. ročník a ředitelna jsou umístěny v prostorách ubytovny družstva. Studijním oborem je stavební obnova – pětileté studium s maturitou. Někteří vybraní žáci, které zvládnou i zednické dovednosti, mohou získat i výuční list oboru zedník. Zaměření školy je na opravy a rekonstrukce památných historických budov.

V letošní 1. třídě je 22 dojíždějících žáků – 15 chlapců a 7 dívek. Učitelé jsou zatím externí, stálým je pouze ředitel. 5 učitelů dojíždí z Olomouce, 2 jsou ze zdejší školy, a to pan Jan Hándl, zástupce ředitele Základní školy a paní Jana Mrkusová, učitelka matematiky a fyziky. Pan Hándl na této škole učí tělesnou výchovu.

Škola vybírá měsíční poplatek 700,- Kčs, žáci dostanou sešity i učebnice. Dotace od ministerstva školství je jen 90 % toho, co dostávají ostatní nesoukromé školy. Je to tedy podle informací pana ředitele asi 9 000 Kčs na žáka. Žáci zde nebydlí, pouze se v jídelně družstva stravují. Protože obědy jsou drahé – 20,50 Kčs – berou poloviční dávky masa, aby jídlo bylo levnější.

Pan ředitel počítá s tím, že škole natrvalo zakotví v naší obci. V plánu má pan ředitel i učňovský obor s maturitou v oboru dopravní stavby nebo technické zařízení budov a dále dělnickou profesi památkář. Počítá s pronájmem dalších vhodných místností v této budově a také s možností některé obory provozovat i v Olomouci. Pro obec by se tu výhledově jevila možnost několika pracovních míst.

Při výběru žáků do nových ročníků i oborů po zkouškách by byli upřednostňováni žáci od nás a z blízkého okolí. Další výhodou pro obec by byla nabídka pomoci obecnímu úřadu při úpravách terénu, úpravě chodníku, opravě autobusové zastávky a podobně.

Pokud by družstvo ubytovnu neprodalo, je vize pana ředitele realizovatelná.

Obchody

V obci jsou 3 potravinářské prodejny a jeden kiosek na křižovatce, kde se prodává i v sobotu a v neděli.

Velká úprava byla provedena v prodejně Jednoty. Začali minulý rok a náhradní prodej byl v bývalé hospodě v Kulturním domě. Zavedením dalšího obchodu – konkurence – z 5 původních prodavaček zůstaly jen 3 a i ty daly k 1. březnu výpověď. Prodejnu převzala v náhradních prostorách paní Jana Mlčochová, původně inventurnice Jednoty, dne 24. února. Pracovala zde s dcerou, paní Ivanou Zedníkovou. Po otevření opravené prodejny v květnu a zrušením EDOTTU se zvýšil obrat a byli přijati 2 další zaměstnanci. K 1. červenci se stal zaměstnancem i manžel paní Mlčochové, pan Jaroslav Mlčoch. Obchod vedený v rodinném klanu je pro provoz výhodnější.

V prodejně byly provedeny tyto úpravy: vyměněny podlahy, zřízeno vyhovující sociální zařízení, nová sprcha, umývárna, šatna, sklady, plynové topení, nová střecha. Opravy prováděla soukromá firma a Uničova, která Jednotě dlužila peníze a tímto způsobem se s dluhem vyrovnávala. Práce podle toho vypadala. Kdykoliv měli možnost jiné placené práci, zde to přerušili a oprava se protahovala – původně měla být hotová minulý rok. Ani kvalita práce nebyla vyhovující, bylo zde mnoho reklamací. Reklamace se vyřizovaly již za plného chodu prodejny, a to místo od prosince minulého roku /a to již byl prodloužený termín/ od poloviny května.

O prodejnu jeví velký zájem zloději, byla vykradena ještě v náhradních prostorách za vedoucí paní Vysloužilové a v říjnu již v opravené prodejně. Škoda šla do desetitisečů. Zájem zlodějů se soustředil na alkohol a cigarety. Zatím se neuvažuje o elektronickém zajištění proti krádežím, protože zavedení je velmi drahé a provoz tohoto zajištění také. Účinnost není jistá, např. ve Slavoníně takto zajištěný obchod byl 4krát vykraden.

První pondělí v listopadu byla otevřena další prodejna smíšeným zbožím – U Myšáků. Z těchto 3 prodejen má zatím největší výběr právě Jednota, a proto i největší obrat. Díky soustavnému zdražování, a tedy stálému přepisování cenovek, uvažuje paní Mlčochová o přijetí další zaměstnankyně na poloviční úvazek.

Drogistické zboží a parfumerii lze nyní u nás dostat ve speciální drogerii u Křížků /zde je nejlevněji/ nebo v Jednotě, U Myšáků a v prodejně LENA, kde je nabízen i textil, galanterie a obuv.

Stoupají ceny potravin, oblečení, obuvi, platy za těmito cenami pokulhávají. K roztrpčení přispívají i nově vznikající butiky v blízké Olomouci, kde šaty mají cenu jedné běžné výplaty. Spotřebitel je okrádán nejen obchodníky. Ceny jsou v každém obchodě odlišné, zvykáme si chodit nakupovat tam, kde je levněji. Proto je dobře, že to lze již i u nás.

V místnostech náhradního prodeje Jednoty bývala hospoda Jednoty, která ji zrušila již minulý rok. Po uvolnění místností ji pronajal pan Radek Čtvrtlík a od září je hospoda opět v provozu.

Činnost organizací

Činnost organizací v obci je tak nepatrná, že skoro nestojí ani za zmínku.

ČSČK ke Dni dětí /1. června/ uspořádal v prostoru před hasičskou zbrojnicí pro děti různorodé závody s cenami.

Bohužel, dobrých zvyků jsme se velmi rychle zbavili. Mám na mysli jarní a podzimní úklid obce, kdy organizace měly pod patronací určité úseky a staraly se o ně i během roku. Opravdu měly, protože již se tyto akce nekonají a je to ke škodě na vzhledu obce. Obecní úřad zatím neoplývá takovými financemi, aby platil trvale zaměstnance, který by se staral o úklid. Ani sehnat na tuto práci někoho není snadné. Sociální úřad je ochoten tuto práci ve větší míře dotovat, pokud by ji dělal nezaměstnaný, ale ti nejsou k této činnosti ochotni. Finanční efekt není tak velký, aby se kvůli tomu vzdali podpory v nezaměstnanosti.

Do vzhledu obce zasáhla velmi plynofikace, a to v její prospěch. Loni byla dokončená a letos se věnovaly peníze na úpravu silnic a chodníků po plynofikaci. Tato úprava není ještě dokončena, stejně jako stále čeká na úpravy Dům pečovatelské služby.

A protože nepalčivější otázkou se stává dostatek pitné vody, což bylo nejvíce cítit v letošním horkém létě, budou v příštím roce tyto otázky řešeny jako prvořadé.

Dávná historie obce

V letošním roce jsem tolik pátrala po dávné historii obce, až jsem se dostala díky panu J. Svobodovi ke knize Václava Nešpory „Dějiny roboty na panství Olomouckém“ a můžeme se tedy do té doby vrátit.

Z dávné historie je obec známa jako Gnewotin, což je název slovanského původu. Z doby pozdější změněn Němci na Nebotein. Kolonizací se podařilo obec poněmčít. Až teprve za 1. republiky se opět změnil poměr ve prospěch Čechů.

V listinách Městského archivu Olomouc lze najít zmínku o Hněvotíně roku 1291, kdy se stalo poddanskou vsí zároveň s obcí Nemilany, Velké Tážaly /dnešní Blatec/ a částí Křelova. Bylo to privilegium krále Václava.

Své vrchnosti – městu Olomouci, v této době nejdůležitější město Moravy – odváděl Hněvotín tzv. platy úroční vždy o sv. Jiří – 24.4. – a ke dni sv. Václava – 28.9. Ještě začátkem XV. století patřil Hněvotín se svými 28 lány k největším vesnicím a byl součástí jednoho z největších feudálních dominií na střední Moravě. Zároveň bylo postavení sedláků v naší obci výhodnější než těch obcí, které patřily šlechtě, protože neměli tolik robotních povinností.

Robota – toto slovo pochází od kmene – orbh –, který se objevuje v řeckém orfanos, latinském orphanus, což znamená sirotek. Dále se objevuje v jazycích slovanských i germánských. Arbeit – práce. V češtině máme slova rab, parobek, robě, robota. Robota původně tedy znamenala práci zemědělskou vůbec, kterou vykonávaly ženy a děti. Teprve později se stala práce nucenou, buďto pěší, nebo potahem. A protože sedláci v Hněvotíně měli mimo rozsáhlá pastviska na říčce Blatě i hojně luk a mohli tak chovati více koní, jejich povinnost robotní s potahem byla dvojnásobná – potah se 4 koňmi na půl lán.

Po třicetileté válce byli sedláci nuceni robotovat i za opuštěné grunty, neboť za robotu ručila vždy celá obec. Jaká robota byla pro hněvotínské? Tak

např. zúčastnit se honů jako honci nebo nosiči, dále robota při dvoru na Bělidlech – orání, setí, sklizeň, mláčení. Robotovali i u rybníků – na jaře a na podzim odvoz ryb, při lovení vyhazování grechtů. Mimo to vozili dříví, pracovali na silnicích apod.

V 18.století měli hněvotínští spory s vrchností v Olomouci, které se táhly léta a stejně je nevyhráli. Těžko bylo poddaným se soudně domáhat práva, protože i kdyby vyhráli, vrchnost nebyla potrestána, při prohrané při oni ano. Při druhém sporu dokonce rychtář obce Vavřinec Dostál stál na straně vrchnosti.

Hněvotín se lišil i řečí německy mluvících občanů od okolních německých obcí. Mluvílo se tu německým nářečím středně bavorským.

Jak se měnil název obce – Gnewotin, Nevotín, Nevetín slovanský, Nebetein, Nebotein německý. Dnešní je Hněvotín.

A právě Hněvotín byl po skončení 2. světové války a po odsunu Němců dosídlován. Bylo vysídleno 625 německých obyvatel. Mezi české dosídlence patřili i volyňští Češi, kteří sem přišli v letech 1945 až 1947.

Závěr

Letošní rok nepřál počasím ani ekonomickou situací. Zvykáme na tržní hospodářství, kapitalistické pojetí života a stojí nás to životní výhry ale i prohry a ty vedou ke stresům. Učíme se vyrovnávat s různorodými životními situacemi. Ztrácíme růžové brýle okouzlení ze života na „bohatém západě“. Nejtíž se daří vyrovnat se s tím, že se o sebe musíme umět postarat sami, nebát se rekvalifikace při ztrátě zaměstnání, a hlavně umět odvádět vždy a všude pouze kvalitní práci.

Kéž se nám v dalších letech daří, přestaneme svádět neúspěchy a nesnáze na cizí a začneme u sebe. Držme si palce!

Zápis za rok 1992 má 27 listů.

Zápis byl schválen komisí pro školství, kulturu, ženy, mládež a tělovýchovu dne 9. června 1993.